

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

مقدمه

به استناد بندهای ۲، ۸ و ۱۲ ماده ۳ آیین‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۹۳/۰۷/۲۸)، آیین‌نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود:

ماده ۱- هدف

هدف از تدوین این آیین‌نامه، تنظیم امور آموزشی دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیتهای آموزشی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیتهای موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

ماده ۲- تعاریف

۱. **وزارت:** منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. **دانشگاه:** منظور هر یک از دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که دارای مجوز تاسیس از مراجع ذی‌ربط بوده و مجری هر یک از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته هستند.
۳. **آموزش رایگان:** منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره‌ی تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه‌هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.
۴. **دانشجو:** فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت‌نام کرده و مشغول به تحصیل است.
۵. **حضور:** منظور شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام‌وقت در فعالیتهای آموزشی دانشگاه شرکت می‌کند.
۶. **غیرحضور:** منظور شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیتهای آموزشی الزامی نیست.
۷. **نیمه‌حضور:** منظور شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیرحضور انجام می‌شود.
۸. **راهنمای آموزشی:** عضو هیأت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا دانش‌آموختگی باشد.
۹. **برنامه درسی:** منظور مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال می‌کند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.
۱۰. **واحد درسی:** میزان درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید عملی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیم‌سال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
۱۱. **درس جبرانی:** درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی مربوط ضروری است.
۱۲. **رشته تحصیلی:** یکی از شعب فرعی از گروه‌های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه‌های علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می‌انجامد.

۱۳. **گرایش تحصیلی:** هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد، که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.
۱۴. **دوره کاردانی پیوسته:** دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش‌آموختگانی است که بدون گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.
۱۵. **دوره کاردانی ناپیوسته:** دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش‌آموختگانی است که با گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.
۱۶. **دوره کارشناسی پیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن ۱۴۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.
۱۷. **دوره کارشناسی ناپیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی پیوسته و ناپیوسته آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.
۱۸. **گروه آزمایشی:** مجموعه رشته‌های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته‌بندی می‌شود.
۱۹. **گروه آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است که با ایجاد و راه‌اندازی آن رشته تحصیلی، در دانشگاه تشکیل می‌شود.
۲۰. **شورای آموزشی:** یکی از شوراهای تخصصی اولین سطح سیاست‌گذاری بخشی دانشگاه می‌باشد که در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشی تشکیل می‌شود و نسبت به سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش مربوط و ارائه به شورای دانشگاه و هیأت رئیسه اقدام می‌نماید. شورای آموزشی می‌تواند اختیارات مشخص شده در این آیین‌نامه را به گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.
۲۱. **دانش‌آموخته:** فردی است که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.
۲۲. **نیم‌سال تحصیلی:** هر نیم‌سال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزشی و دو هفته امتحانات پایانی است.
۲۳. **دوره تابستان:** شامل ۶ هفته آموزشی و یک هفته امتحانات پایانی است.

ماده ۳- شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره

- ۳-۱. داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت.
- ۳-۲. احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت.

ماده ۴- نحوه اجرای دوره

- آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.
- تبصره:** دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی را منحصراً برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.
- ماده ۵-** دانشگاه موظف است، برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا نماید.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ده درصد از واحدهای درسی هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومی به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی به صورت الکترونیکی (مجازی) با تأکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهای مصوب وزارت ارائه نماید.

ماده ۶- دانشگاه موظف است، برای هدایت تحصیلی دانشجویان از زمان پذیرش، یکی از مدرسان مرتبط با رشته تحصیلی دانشجویان را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

تبصره ۱: مدیران گروه‌های آموزشی موظف هستند با تایید شورای آموزشی گروه، نسبت به تعیین استاد راهنمای آموزشی از بین اعضای هیات علمی گروه اقدام نمایند و نتیجه‌ی هدایت تحصیلی دانشجویان تحت راهنمایی را به معاون آموزشی دانشکده ارسال نمایند.

تبصره ۲: استاد راهنمای آموزشی وظیفه‌ی هدایت تحصیلی دانشجویان تحت راهنمایی خود را در موضوعات مختلف نظیر انتخاب واحد، رعایت پیش‌نیاز، حذف و اضافه، حذف اضطراری و ... تا دانش‌آموختگی بر عهده دارد.

تبصره ۳: دانشجویان در طول دوره‌ی تحصیلی موظفند به استاد راهنمای آموزشی خود مراجعه نموده و از نظرات آموزشی ایشان بهره‌مند شوند. در غیر این صورت کلیه تبعات آموزشی بر عهده‌ی شخص دانشجو خواهد بود.

ماده ۷- دانشجویان در هر نیم‌سال تحصیلی لازم است حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی انتخاب کنند. حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است.

تبصره ۱: اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیم‌سال حداقل ۱۷ باشد، در اینصورت دانشجو با تأیید گروه آموزشی در نیم‌سال تحصیلی بعد می‌تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در نیم‌سال آخر برای دانش‌آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد، بشرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد، می‌تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۳: در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش‌آموخته شود، با تأیید گروه آموزشی، می‌تواند واحدهای مذکور را در دوره تابستان اخذ نماید.

تبصره ۴: چنانچه دانشجو در نیم‌سال آخر برای دانش‌آموختگی، حداکثر ۲۰ واحد درسی به‌مراه کارورزی و یا کارآموزی باقی داشته باشد، بشرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد، می‌تواند تا ۲۰ واحد درسی را اخذ نماید.

تبصره ۵: دانشجو همزمان نمی‌تواند از مفاد تبصره ۲، ۳ و ۴ این ماده استفاده کند.

تبصره ۶: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو، در پایان هر نیم‌سال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد در اینصورت این نیم‌سال به عنوان یک نیم‌سال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو (موضوع تبصره ۱ همین ماده) بی‌تأثیر است (به عبارت دیگر، در شرایط مذکور اگر میانگین دانشجو کمتر از ۱۲ شد مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر شد ممتاز محسوب نمی‌شود).

ماده ۸- در صورتی که دانشجو در آخرین نیم‌سال تحصیلی برای دانش‌آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد، با تایید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیم‌سال (موضوع تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ۷) می‌تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیم‌سال یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره ۱: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس عملی- نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکند اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می‌تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به استاد اخذ نماید.

تبصره ۲: برگزاری آزمون کتبی برای دروس معرفی به استاد الزامی است.

تبصره ۳: زمان درخواست و انتخاب واحد دانشجویان برای دروس معرفی به استاد، بایستی پس از ثبت نهایی نمرات نیمسال جاری و دریافت نمره قبولی آن دروس در نظر گرفته شود.

تبصره ۴: در صورت مردودی دانشجو در دروس معرفی به استاد، اخذ مجوز مجدد برای آن دروس معرفی به استاد منوط به تایید کمیسیون موارد خاص دانشگاه و در پایان آن نیمسال امکان پذیر می باشد.

تبصره ۵: دروس معرفی به استاد در صورتی در انتخاب واحد نیمسال جاری (نیمسال آخر و در حال تحصیل) دانشجو لحاظ می گردد که حداقل یکی از شرایط زیر را داشته باشد:

۱- سنوات تحصیلی مجاز دانشجو به اتمام رسیده باشد و نیمسال جاری، نیمسال آخر مدت زمان مجاز تحصیل دانشجو باشد.

۲- در صورتی که دانشجو قبلاً این دروس را اخذ نموده و نمره قبولی نگرفته باشد.

۳- در صورتی که دانشجو در آزمون کارشناسی ارشد پذیرفته شده باشد.

ماده ۹- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش نیاز (تقدم و تاخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب برعهده گروه آموزشی است.

تبصره ۱: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

تبصره ۲: در صورتی که دانشجو در درس پیش نیاز نمره قبولی کسب ننماید، در نیمسالهای بعدی اخذ مجدد درس پیش نیاز به همراه درس پس نیاز (حداکثر دو عنوان درس در هر نیمسال) بلامانع است.

ماده ۱۰: تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره‌ی کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد می باشد و نمره‌ی دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد برای دانش آموختگان دوره‌ی کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش دانشگاهی) که معدل کل آنها زیر ۱۴ است و در دوره‌ی کارشناسی ناپیوسته در رشته‌ی غیرمرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده‌اند حداکثر ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

ماده ۱۱: آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره‌ی تحصیلی صرفاً یکبار و در یک رشته تحصیلی امکان پذیر است.

ماده ۱۲- دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاه‌های دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، در صورتی که سنوات مجاز تحصیلی دانشجو تمام شده باشد، موظف به پرداخت هزینه مربوط طبق مصوبه هیات امنای دانشگاه می باشد.

ماده ۱۳- دانشجوی مشمول این آیین نامه می تواند در دوره‌های غیرحضورى که منتهی به مدرک تحصیلی می شود، مطابق مصوبات مربوط به صورت همزمان تحصیل کند.

تبصره: تحصیل همزمان دانشجویان استعدادهای درخشان بر اساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می شود.

ماده ۱۴- برنامه ریزی و تصمیم گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدیدنظر و غیره طبق شیوه نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می شود.

تبصره: دانشجو می‌تواند در هر نیم‌سال تحصیلی در زمان حذف و اضافه، حداکثر تا سه عنوان درس حذف، اضافه و یا جابجا نماید مشروط به آنکه تعداد واحدهای اخذ شده ایشان از سقف مجاز کمتر یا بیشتر (موضوع ماده ۷ و تبصره ۱ همان ماده) نشود.

ماده ۱۵: مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته چهار سال است.

تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر دو نیم‌سال برای دوره کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد، چنانچه در این مدت دانش‌آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲: تایید تمدید دو نیم‌سال سنوات مجاز تحصیلی برای دوره کارشناسی پیوسته با شورای آموزشی دانشکده‌ها است.

تبصره ۳: هزینه افزایش سنوات تحصیلی طبق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می‌شود.

ماده ۱۶: ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می‌شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره ۲: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب، با پروژه ارائه می‌شود، در صورتی که به تشخیص مدرس و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آن‌ها در طول یک نیم‌سال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می‌شود، قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه‌نامه ماده ۱۴ انجام می‌شود.

تبصره ۳: قطعی شدن نمره دروس ناتمام حداکثر تا یک نیم‌سال قابل تمدید می‌باشد.

ماده ۱۷- حضور دانشجو در تمام جلسات درس دوره‌های حضوری الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیم‌سال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیرموجه تشخیص داده شود، نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه، آن درس حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیم‌سال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیم‌سال مذکور به عنوان یک نیم‌سال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲: در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیم‌سال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تأیید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره ۳: دانشجو می‌تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ این ماده، در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیم‌سال، صرفاً یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند، به شرط آن که درس فوق پیش‌نیاز دروس نیم‌سال جاری نبوده و تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

تبصره ۴: دانشجو می‌تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ و ۳ این ماده، در صورت اضطرار تا قبل از شروع امتحان پایان نیم‌سال، یک درس نظری، عملی یا نظری-عملی را با تأیید گروه آموزشی حذف کند، به شرط آن که درس فوق پیش‌نیاز دروس نیم‌سال جاری نبوده و تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

تبصره ۵: دانشجو در طول سنوات تحصیلی، مجاز است حداکثر ۴ بار (در هر سال تحصیلی یک‌بار) از مفاد تبصره ۴ استفاده نماید.

تبصره ۶: در شرایط اضطراری و در صورت بروز اتفاقات پیش‌بینی نشده برای دانشجو (مانند بیماری و یا فوت بستگان درجه یک دانشجو) در طول ترم و یا زمان امتحانات که منجر به غیبت وی در کلاس و یا امتحان گردد، لازم است درخواست دانشجو به انضمام

مستندات و اظهار نظر شورای آموزشی دانشکده، حداکثر یک هفته بعد از غیبت در کلاس و یا امتحانات نیمسال تحصیلی، جهت تصمیم‌گیری به مدیریت امور آموزشی دانشگاه ارسال گردد.

ماده ۱۸- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجوی، فقط ثبت و باقی می‌ماند، اما این نمره‌ها در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲: گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجوی در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۳: تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و با حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

تبصره ۴: مدرس هر درس موظف است، نمره نهایی هر درس را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز بعد از تاریخ برگزاری امتحان پایان نیمسال در سامانه‌ی آموزشی ثبت موقت نماید، بنحوی که ۷۲ ساعت فرصت تقاضای تجدید نظر برای دانشجویان وجود داشته باشد.

ماده ۱۹: چنانچه میانگین نمرات دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجوی در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود و در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۱: چنانچه دانشجویی در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲: چنانچه دانشجویی ترم آخر ۲۴ واحد درسی جهت فارغ‌التحصیلی داشته و کل آن واحدها را بتواند در همان نیمسال آخر اخذ نماید مشمول انتخاب حداکثر ۱۴ واحد در صورت مشروطی نیمسال قبل نمی‌شود. در صورتی که کلیه دروس باقی مانده در همان نیمسال ارائه نگردد تنها مجاز به اخذ ۱۴ واحد درسی می‌باشد.

ماده ۲۰: دانشجویی می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، در دوره‌ی کارشناسی پیوسته حداکثر دو نیمسال از مرخصی استفاده کند.

تبصره ۱: مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۲: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۳: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند مأموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز، در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۴: دانشجویی می‌تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی‌های مذکور در این ماده و تبصره‌های مندرج در آن بهره‌مند شود.

تبصره ۵: تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی و قبل از شروع انتخاب واحد هر نیمسال توسط دانشجوی به اداره‌ی آموزش دانشکده ارائه شود.

ماده ۲۱: ثبت‌نام نکردن دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود.

تبصره: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل برعهده شورای آموزشی دانشگاه است.

ماده ۲۲- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصا و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجوی مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصره: دانشجوی روزانه متقاضی انصراف از تحصیل موظف است نسبت به تسویه حساب هزینه‌های آموزش رایگان در طی دوره اشتغال به تحصیل اقدام نماید تا با رعایت مفاد ماده ۲۲ حکم انصراف قطعی ایشان صادر خواهد شد.

ماده ۲۳- دانشجوی دوره‌های کردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می‌تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد.

۱. وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه.

۲. موافقت گروه آموزشی مبدا و مقصد و با تائید شورای آموزشی دانشگاه.

۳. کمتر نبودن نمره‌های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذریبط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش با تائید سازمان سنجش آموزش کشور.

۴. امکان ادامه تحصیل دانشجو در رشته یا گرایش جدید در سنوات مجاز باقیمانده.

تبصره: دانشجو صرفا در هر دوره تحصیلی برای یک بار می‌تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته یا گرایش دهد.

ماده ۲۴- تغییر رشته از دوره‌های پایین به دوره‌های بالاتر، از غیردولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیرحضوری به نیمه-حضور و حضور ممنوع است ولی برعکس آن مجاز است.

تبصره: تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون می‌باشد به رشته‌هایی که پذیرش در آن‌ها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

ماده ۲۵- تغییر رشته‌ی دانشجو در دوره‌ی کارشناسی ناپیوسته ممنوع است، اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده ۲۳ امکان‌پذیر است.

ماده ۲۶- میهمانی و انتقال دانشجو مطابق آیین‌نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کردانی و کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی مصوب وزارت انجام می‌شود.

ماده ۲۷- انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد ۲۵، ۲۶، ۲۷ و ۲۸) و با کسب موافقت دانشگاه‌های مبدا و مقصد، فقط برای یک‌بار امکان‌پذیر است

ماده ۲۸: معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو بر اساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: در معادل‌سازی واحدها، فقط دروسی پذیرفته می‌شوند که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته‌ی جدید بیش از ۸۰ درصد اشتراک محتوایی داشته باشد.

تبصره ۲: سقف پذیرش واحدهای درسی تا ۳۰ درصد کل واحدهای دوره است و دروس گذرانده شده با نمرات بالای ۱۲ در دانشگاه‌های دولتی و بالای ۱۶ در دانشگاه‌های آزاد و غیردولتی مورد قبول است.

تبصره ۳: دانشجویانی که تغییر رشته داخلی داده‌اند، در معادل‌سازی واحدها، نمرات بالای ۱۰ مورد پذیرش است.

تبصره ۴: در صورتی که واحدهای عملی و تئوری بصورت مجزا با کدهای مختلف اخذ گردد، برای معادل‌سازی آن دروس، میانگین وزنی گرفته شود، مشروط به این که هر دو درس را نمره قبولی گرفته باشد و نمره پذیرفته شده در کارنامه دانشجو در نیمسال موخر اخذ آن دروس ثبت گردد.

تبصره ۴: به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیم سال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی کاسته می شود.

تبصره ۵: معادل سازی دروس صرفاً در شیوه های آموزشی هم عرض زیر صورت می گیرد:

۱. واحدهای گذرانده دانشجوی حضوری به دوره های حضوری، نیمه حضوری و غیر حضوری

۲. نیمه حضوری به نیمه حضوری و غیر حضوری

۳. غیر حضوری به غیر حضوری

ماده ۲۹- ملاک دانش آموختگی برای دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها یک نیم سال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از درس هایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند در غیر این صورت از تحصیل محروم می شود.

ماده ۳۰: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره ی کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، در این صورت می تواند مدرک دوره ی کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت، به دانشجوی مذکور و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره ی کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره ی کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می دهد که میانگین کل دانشجو در آن دروس، ۱۲ یا بالاتر شود.

تبصره ۲: صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره ی کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می شود.

تبصره ۳: برای دانشجویانی که بتوانند مدرک کاردانی دریافت کنند دانشنامه صادر نخواهد شد.

ماده ۳۱- تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ماده ۳۲- مسئولیت حسن اجرای این آیین نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مرتبط بر آن به عهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده ی معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۳۳- این آیین نامه در یک مقدمه و ۳۳ ماده و ۳۴ تبصره در جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ به تصویب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و پس از آن و نیز تمامی دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آیین نامه شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند لازم الاجرا است و تمام آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می شود.

ماده ۳۴- این شیوه نامه با یک مقدمه، ۳۴ ماده و ۵۸ تبصره در جلسه مورخ ۹۸/۰۳/۱۳ به تصویب شورای آموزشی دانشگاه رسید و برای کلیه دانشجویان از نیم سال اول سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ لازم الاجرا می باشد.